

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 5. Vtrum prædictæ locutiones sunt veræ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Ad Rom. 3. v. 25. *Quem proposuit Deus propitiato- rem per fidem in sanguine ipsius.*

4. Pars. Explicatur verba, Quis pro vobis &c.

Quarta Pars, *Qui pro vobis, & pro multis effundetur in remissionem peccatorum:* Græca habent *effunditur*. Sensus est, qui pro vobis & pro multis libatur, offertur. Quæ sententia patet ex Luca, qui expres- sè dicit *calicem effundi*: sicut enim *frangere* est im- molare, quando dicitur de pane, seu corpore, prio- ris ad Corinth. 10. v. 16. *Panis, quem frangimus, nōne communicatio Corporis Domini est?* & Corinth. 11. v. 24. *Hoc est Corpus meum, quod pro vobis fran- gitur*; quomodo etiam habent. Liturgiæ Græco- rum: ita hic *effundere*, est *libare*, *offerre Deo*: nam oblatio liquidorum fit cum effusione. Illud au- tem *Pro vobis, & pro multis*, variè explicatur. For- tassis non distinguuntur: nam quod vnus Euan- gelista dicit *Pro vobis*, alius dicit *pro multis*; nemo autem vtrumque habet. Si quis tamen velit dis- tinguerè, commodè *pro multis*, intelligitur de fi- delibus: nam in Ecclesiâ pro solis fidelibus propriè hoc sacrificium offertur: Vide plura apud Iansen- nium cap. 131. Concordia.

ARTICVLVS IV.

Vtrum prædictis verbis insit ali- qua vis creata effectiua consecrationis?

14. Excucitur mens Diui Thomæ.

Notandum, Videri à D. Thoma poni aliquã vim creatam, à Christo deriuatam; ac pro- inde aliquam qualitatem realem & supernatura- lem: quomodo illum etiam antiqui Thomistæ in- telligunt. Tamen in solutione 3. argumenti vi- detur deflectere ad vim moralem; ait enim, Hanc vim sequi ex significatione: atqui significatio non est quid reale in verbis: ergo nec vis, quæ in ea fundatur. Vide dicta supra q. 62. art. 4.

ARTICVLVS V.

Vtrum prædicta locutiones sint vera?

Respondetur, Esse veras. Ratio est: Quia non significant suum significatum, (seu connexi- onem extremorum) esse in principio orationis (id enim nullo modo postulat orationis veritas;) sed in termino: atqui tunc verè illorum verbo- rum significatum est; nam substantia, sub specie- bus panis, & vini contenta, verè est Corpus & Sanguis Christi.

D V B I V M I.

Vtrum hæc verba, Hoc est Corpus meum dicantur à Sacerdote tantummodò histo- ricè, seu narrando; an etiam affirmando?

15. Verba hæc profertur affirmati- uè.

Videntur enim solum historicè dici; nam so- lum commemorat, quid Christus dixerit, & egerit. Respondeo, Certum est, hæc verba non solum historicè profertur, sed etiam affirmatiuè, tanquã propria ipsius loquentis. Quod est contra Duran-

dum dist. 8. q. 2. & contra Innocentium III. lib. 4. de mysterijs Missæ cap. 17.

Contrariū tenet Durandus &c.

Sed tenet communior sententia Doctorum dist. 8. Bonauentura, Scotus, Richardus, Palu- datus, Capreolus, & alij. Et D. Thomas hoc lo- co. Probatur Primò, Quia hoc apertè colligitur ex Concilio Florent. *Forma, inquit, huius Sacra- menti sunt verba Saluatoris, quibus conficitur hoc Sa- cramentum: Sacerdos enim in persona Christi loquens, hoc conficit Sacramentum, &c.* Atqui, si solum histo- ricè seu recitatiuè dicerentur, loqueretur Sacerdos solum in persona sua, non in persona Christi, sicut cum recitat passionem.

Probatur Secundò, Si solum acciperentur hi- storicè, non applicarentur ad materiam præsentem Sacerdoti; sed solum ad materiam, quæ præsens erat Christo; ac proinde non fieret consecratio: sicut dum recitantur in passione, vel in epistola prima Apostoli ad Corinth. c. 11.

Probatur Tertio, Quia formæ ceterorum om- nium Sacramentorū proferuntur significatiuè, seu affirmatiuè: ergo etiam forma huius Sacramenti.

Aduerte, Sacerdotè in actione Liturgiæ qua- dam loqui solum in persona sua: veluti cum con- ficitur sua peccata, cum orat super populum, cum recitat Epistolam, Euangelium; & etiam Cano- nem vsque ad verba consecrationis: quedam non solum in persona sua, sed etiam in persona Chri- sti, perinde ac si ipsemet esset Christus; & sic pro- fert hæc verba, *Hoc est Corpus meum, Hic est calix Sanguinis mei*: quomodo Angelus Exodi 3. dicit: *Ego sum Deus Patris tui*. Ratio est, quia non solum intendit proferre verba illa, vt narret quid Chri- stus dixerit & fecerit; sed etiam, vt ipse per eadè verba in persona Christi operetur, conuertendo hunc panem præsentem in Corpus Christi; & si- gnificet id, quod operatur. Hæc enim duo in eadè oratione simul posse intendi, & significari, patet exemplis: Vt, si Legatus regis habens in mã- datis te præponere arci, dicat: *Rex mihi inuinxit, vt hanc arcem tibi traderem, dicens: Huius arcis tu esto præfectus*; intendens simul narrare quid rex dixe- rit, & in persona regis arcem illis ipsè verbis tradere. Item, si quis dicat: *Caluinus dicit, Chri- sti Corpus non est in Eucharistia*, intendens referre quid Caluinus doceat, & simul significare suam sententiam.

16. Sacerdos celebrans quedam dicit tantum in persona sua, quedam etiam in persona Christi.

Hic tamen aduerte, quatenus illa verba, *Hoc est Corpus meum*, dicuntur *historicè*, seu *narratiuè*, pronomen *Hoc* designat contentum sub speciebus panis, qui erat in manibus Christi: quatenus au- tem dicuntur *affirmatiuè*, designat contentum sub speciebus panis, qui est in manibus Sacerdotis. Neque id mirum; quia potest oratio sub diuersa intentione etiam diuersa significare, sine vllò vi- tio æquiuocationis; præsertim quando intentio- nes seu significationes sunt subordinatæ, sicut in proposito.

Vox *Hoc* vt narratiuè, vel affirmatiuè dicitur, quid significet.

D V B I V M II.

Vtrum hæc oratio, Hoc est Corpus meum; operetur quatenus est vera? An alio modo, scilicet quatenus est neutra, id est, neque ve- ra neque falsa?

Respondeo, & Dico Primò, Hæc oratio ope- ratur vt significatiua. Probatur; Quia ratio operandi

17.

Hæc Oratio operatur, vt significatiua.

operandi est significatio; vt videre est in omnibus Sacramentis: omnia enim operantur vt signa. Vnde Cociliū Trident. sess. 13. cap. 3. dicit *Christi Corpus esse ibi ex vi verborum*; id est, ex vi significationis verborum.

Dico Secundò, Non tamen operatur, vt vera speculatiue, aut vt falsa: sed vt prior naturā quam sit vera vel falsa; id est, operatur, vt neutra, iuxta Scotum dist. 8. qu. 2. art. 3. Probatur, Quia veritas illius speculatiua pendet à præsentia Corporis Christi; præsentia autem pendet ab operatione: ergo operatio orationis huius est prior naturā, quam veritas eius: ergo operatio non pendet ab eius veritate: sed contrā, veritas eius pendet ab eius operatione. Quod confirmatur; quia oratio illa operatur, non quia vera est, sed vt vera sit: prius enim naturā est significatiua, quam sit vera, cum per se sit indeterminata ad veritatem, vel falsitatem. Vt autem sit vera, operatur suum significatum.

18
Et vt Vera Practicè.

Dico Tertiò, Hæc oratio vt vera practicè, rectè dicitur esse operatiua sui significati, & causa suæ veritatis speculatiue seu enuntiatiue: vt rectè Caietanus hoc loco. Probatur, Quia practica veritas orationis consistit in eo, quòd sit confor-

mis intentioni & potestati loquentis. (Vt patet in hac oratione, *hic ager erit tuus*, pronuntiata à domino agri cum intentione tibi donandi: erit enim practicè vera, etsi fortè contingat veritatem speculatiuam, quæ pendet ab executione, impediri.) Hinc enim habet, quòd sit vera causa sui significati, ac proinde suæ veritatis speculatiuæ.

Itaque in hac oratione hæc ordine sunt consideranda. Primò, sonus materialis verborum. Secundò, significatio indeterminata ad verum & falsum. Tertiò, veritas practica. Quartò, operatio eius. Quintò, præsentia Corporis Christi. Sextò, veritas speculatiua.

19
Ordo eorum, quæ hic in hac Oratione consideranda sunt.

ARTICVLVS VI.

Vtrum forma consecrationis panis consequatur suum effectum, antequam perficiatur forma consecrationis vini?

Vide D. Thomam.

QVÆSTIO LXXIX.

De Effectibus Sacramenti Eucharistia.

1
Varij effectus Eucharistia.

NOtandum est, Dupliciter considerari Eucharistiam. Primò, Vt Sacramentum est. Secundò, vt Sacrificium. Vt Sacramentum est, habet varios effectus. Primus est, Collatio gratiæ habitualis, & virtutum annexarum; idque eo fine, vt perfectius Christo vniamur. Secundus effectus est, Remissio peccati mortalis & venialis. Tertius est, Præseruatio à peccatis futuris. Quartus est, delectatio spiritalis. Quintus est, Gloriosa resurrectio corporum. De primo effectu agemus in quatuor proximè sequentibus Dubijs: de ceteris verò in Dubio 5.

Prius tamen Aduerte, etsi alia Sacramenta gratiam conferant, huic tamen proprium esse conferre gratiam ad eum finem, vt perfectius Christo vniamur; vnde potissimum auget charitatem. Aduerte Secundò, Hoc Sacramentum etiam conferre auxilia præuenientia ad excitandā charitatem idonea; vt rectè docet D. Tho. art. 1.

DVBIVM I.

An hoc Sacramentum aliquando conferat primam gratiam? Et consequenter, an aliquando deleat culpam peccati mortalis?

2
Per se non dat primam gratiam.

Respondeo, & Dico Primò, Per se, & primaria sui institutione non confert primam gratiam, sed solum gratiæ augmentum. Ratio est; quia datur per modum cibi, seu alimenti spiritalis ad augendam charitatem. Alimentum autem præsupponit vitam sui generis. Vnde Apostolus 1. ad Corinth. 11. v. 28. *Præbet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat.* Quare nunquam potest sumi Eucharistia directè hac intentione, vt

culpa mortalis condonetur; sicut Sacramentum Baptismi & Pœnitentia.

Dico Secundò, Per accidens tamen fieri posse, vt conferat primam gratiam. Ad hoc tamen non est satis, vt bonā fide accedas sine conscientia peccati mortalis. Nam peccatum mortale non potest vnquam remitti sine aliquā pœnitentiā supernaturaliter inspiratā, saltem attritione: vel certè sine actione virtualiter pœnitentiam continente. Pœnitentia enim est necessarium medium ad remissionem peccati mortalis; vt colligitur ex multis Scripturis, & Concilio Tridentino. Bona autem fides non potest supplere defectum mediij necessarij. Itaque requiritur saltem vera attritio in genere de omnibus peccatis commissis. Quòd si quis conscientiam peccati mortiferi habeat, præter veram attritionem, etiam requiritur vt bonā fide existimet se contritum, vel saltem suam pœnitentiam esse sufficientem; quamvis in illā existimatione fallatur: nam alioqui non excusabitur à transgressione præcepti diuini, quo tenetur in statu gratiæ accedere. Vide D. Thomam art. 3.

3
Sed dat per accidens.

Quia si nō sis conscientis peccati mortalis!

Quid si eius sis conscientis!

DVBIVM II.

Vtrum eo momento, quo confertur gratia habitualis in Eucharistia, necesse sit habere actualem deuotionem, & non peccare venialiter?

Caietanus hoc loco art. 1. affirmat actualem deuotionem esse necessariam; & etiam, vt tunc non committat peccatum veniale; quia deuotionem impedit. Vnde colligit, omnes illos qui cum distractione comunicant, vel celebrant, nō accipere augmentum gratiæ: quod etiam sentit Du-

4
affirmat.